

кожній країні вивчають як загальнонаціональні, так і місцеві етнічні особливості культури, моральних та релігійних цінностей, традицій спілкування, харчування, сімейних стосунків та ін. Але національні культури розглядають у контексті полікультурності європейського суспільства [4].

Ще однією особливістю процесу розвитку змісту оздоровчої освіти є її *динамічність*, яка забезпечується відповідним способом упровадження, оцінювання та вдосконалення навчальних програм оздоровчого змісту на місцевому, регіональному та державному рівнях. Постійний зворотний зв'язок між укладачами програм, їх виконавцями та учнями дає змогу оперативно реагувати на нагальні потреби та запити, що робить оздоровчу освіту постійно актуальною, близькою до дійсності і тому мотивовано необхідною для кожного учня у його повсякденному житті.

Список використаних джерел

1. Єжова О. О. Школи здоров'я у країнах Східної Європи: теорія і практика (монографія) / О. О. Єжова, А. А. Бєседіна, Т. І. Бережна (за заг. ред. О. О. Єжової) – Суми: Сумський державний університет, 2016. – 288 с.
2. Леонов О. З. Аналіз системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах провідних зарубіжних країн // Проблеми освіти. Науково-методичний збірник – Випуск 37. – 2014. – С. 151 – 159.
3. Локшина О. Зміст початкової освіти в країнах Європейського Союзу: спільні координати розвитку. / О. Локшина // Початкова школа. Науково-методичний журнал – №12 – 2016. – С. 1 – 5.
4. Подобед М. Б. Пошуки ефективних форм навчання в зарубіжній школі / М. Б. Подобед // Педагогічна майстерня. – Науково-методичний журнал №10(46) жовтень – 2014. – С. 14 – 18

УДК 373.21.015.31:17.022.1-053.4

САВКО Л. М.
ПОПОВИЧ О. М.
Мукачівський державний університет, Україна

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

На сьогодні проблема морального виховання набуває все більшої актуальності. Умови розвитку дошкільника певною мірою відрізняються від умов попереднього вікового етапу. Істотно збільшуються вимоги дорослих, щодо його поведінки. Основною вимогою стає дотримання всіх правил поведінки в соціумі, норм суспільної моралі. Пізнавальні можливості навколишнього світу з кожним днем зростають все більше, тому інтереси дитини виходять за вузьке коло близьких їй людей; для неї стають доступними ті форми взаємовідносин, які існують між дорослими в різних видах діяльності (спілкування, навчання, праця). Дошкільники розпочинають взаємодію однолітків, організовуються до спільної діяльності, вчать узгоджувати свої дії з іншими, враховувати інтереси та думку товаришів. Протягом дошкільного дитинства відбувається зміна та ускладнення діяльності дитини, що ставить високі вимоги не тільки до всіх психічних процесів, але і до вміння організувати власну поведінку.

Проблема морального виховання особистості є предметом психологічних і педагогічних досліджень. в працях таких вчених як: В. А. Аверін, Л. Артемова, А. М. Богуш, Л. А. Венгер, О. І. Вишневський, П. Я. Гальперін, Д. Б. Ельконін, А. В. Запорожець, В. К. Котирло, А. Н. Леонтьєв, Ж. Піаже, Т. Т. Титаренко, А. П. Усов та інші.

О. І. Вишневський, підкреслюючи значущість морального виховання для демократизації українського суспільства, вказував, що шлях до успіху в сучасному українському вихованні веде тільки через моральне відродження, й практичне завдання вихователя полягає в удосконаленні того середовища, в якому живе вихованець (стосунків у сім'ї, школі, інституті; змісту освіти; методів навчання тощо), а також у «демонструванні» власного ставлення до світу (до фактів, подій, людей, літературних образів, історичних постатей тощо). Учений вказував, що потрібно намагатися вчасно надати вихованцеві моральну допомогу своєю порадою та прикладом [1].

Протягом усіх етапів розвитку суспільства мораль, як і право, політика, традиції, звичаї, була й залишається важливим регулятором людської поведінки, людських відносин, а моральність вважається одним із критеріїв оцінки чеснот людини. Мораль (лат. *moralis* – моральний, від *mos* (*moris*) – звичай, воля, закон, властивість) – система поглядів, уявлень, норм, оцінок, які регулюють поведінку людей; форма суспільної свідомості [2, с. 210].

Моральне виховання тісно пов'язане з моральним розвитком, оскільки взаємодія між педагогічними впливами та розвитком особистості відбувається через сприймання, усвідомлення, оцінку й перевірку досвідом моральних вимог [3]. Дошкільна освіта – цілісний процес, спрямований на формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Сутність морального виховання полягає у взаємодії вихователя та дитини. Його метою є залучення особистості до моральних цінностей соціуму, формування життєвого морального досвіду, виховання морально-вольових якостей особистості та мотивів поведінки. Моральне виховання є необхідним компонентом цілісного педагогічного процесу дошкільного навчального закладу. Особливістю морального виховання є те, що його не можна виділити як окрему спеціальну діяльність (на зразок трудової чи навчальної), здійснення якої відбувається протягом всього життя дитини, під час будь-якої діяльності та спілкування з однолітками та дорослими.

Дошкільний вік є періодом становлення особистості, коли тільки починають формуватися основи характеру, ставлення до навколишнього світу, людей, до себе; засвоюються моральні норми поведінки, важливі для розвитку всіх психічних процесів. Однією з перших моральних потреб є спілкування. Задовольняється вона під час взаємодії з дорослими, які добирають педагогічно доцільні зміст і засоби спілкування. У ньому дитина здобуває перший досвід моральної поведінки.

Основою систематичного та цілеспрямованого формування високоморальної особистості є організований дитячий колектив. У дошкільних навчальних закладах проводиться спеціальна виховна робота, спрямована на всебічний розвиток особистості. У процесі підготовки підростаючого покоління до життя, праці, вихователь повинен навчити дітей бути скромними, чесними, принциповими, любити

рідний край, прищепити любов до праці, вміння поєднувати у собі чуйність і дбайливе ставлення до людей тощо. Ці та інші моральні якості характеризують морально виховану людини, без чого не неможливо уявити всебічно розвинену особистість.

Отже, моральне виховання дітей дошкільного віку є складовою всебічного розвитку особистості дошкільника, а знання особливостей морального розвитку дітей є запорукою на шляху досягнення цієї мети. Досить важливою є роль вихователя як «соціального провідника», зразка для наслідування, організатора соціального досвіду дитини.

Список використаних джерел

1. Вишневецький О. Концепція демократизації українського виховання /О. Вишневецький// Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні. Педагогічні концепції. – К.: Школяр, 1997. – С. 78 – 122.
2. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / Т. І. Поніманська. – К. : Академвидав, 2006. – 456 с.
3. Врочинська Л. І. Народна казка як засіб виховання гуманної поведінки у старших дошкільників / Л. І. Врочинська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Вип. 29. – Рівне: РДГУ, 2004. – С. 142–144.

УДК 378.4

САВЧУК М.,
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет, Україна

ІННОВАЦІЇ ЯК УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ

Останнім часом відбуваються процеси реформування освіти, які зумовили пошук ефективних навчальних, виховних, розвиваючих технологій, оновлення відносин між суб'єктами навчально-виховного процесу. Потреба в інноваційній спрямованості педагогічної діяльності в умовах розвитку освіти спричинена певними обставинами. Виникла необхідність постійного пошуку нових організаційних форм, індивідуального підходу до особистості, нових технологій навчання і виховання виконання соціального замовлення сучасного етапу розбудови нашої держави – особистості, здатної засвоювати й творчо розвивати культуру. В цій ситуації суттєво зростає роль і авторитет педагогічного знання, яке може стати теоретичною базою для нових пошуків, інновацій. Змінився характер ставлення учителів до факту засвоєння і застосування педагогічних нововведень. Якщо раніше інноваційна діяльність обмежувалася використанням рекомендованих зверху нововведень, то сьогодні вона набуває дослідницько-пошукового характеру: учитель обирає нові програми, підручники, використовує нові прийоми і способи педагогічної діяльності. Однозначно створилася реальна ситуація конкурентоздатності закладів освіти, спричинена входженням загальноосвітніх навчальних закладів у ринкові відносини, створенням нових типів навчальних закладів, у тому числі й недержавних.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>